

1

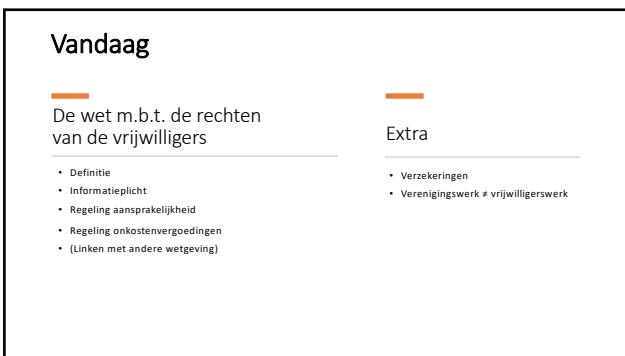

2

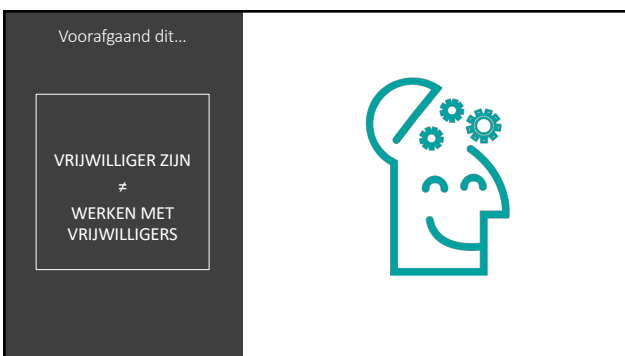

3

DEEL 1
Wat is vrijwilligerswerk (niet)

4

5

Motivatie voor vrijwilligerswerk

<ul style="list-style-type: none"> • Sociologische framing theorie Mix <ul style="list-style-type: none"> 1 Leuk 2 Lonend 3 Passend	<ul style="list-style-type: none"> • Functionele benadering <ul style="list-style-type: none"> 1 Carrièregerichte motieven. 2 Normatieve motieven. 3 Sociale motieven. 4 Leermotieven. 5 Kwaliteitsmotieven. 6 Beschermingsmotieven. 7 Pleziermotief.
--	--

De motivatie van een vrijwilliger kan verschuiven door de tijd heen

6

7

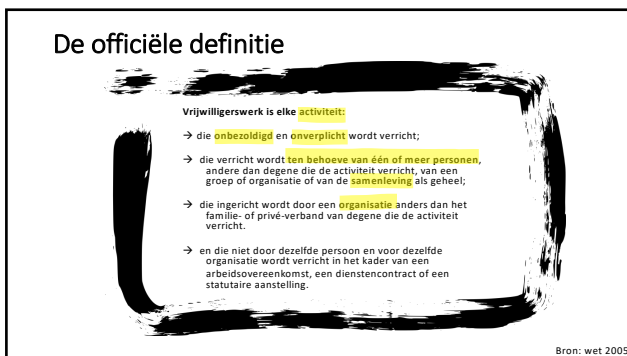

8

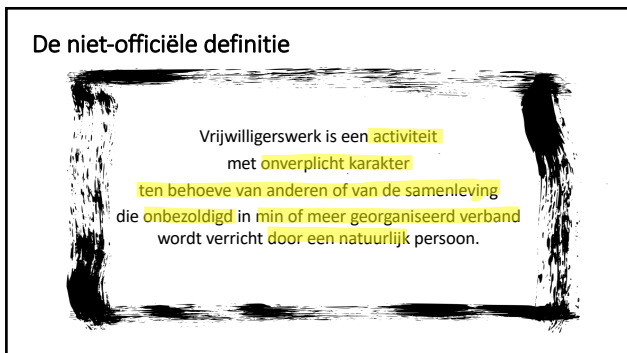

9

De 6 elementen van vrijwilligerswerk

- 1 Activiteit
- 2 Onverplicht karakter
- 3 Voor anderen of de samenleving
- 4 Onbezoldigd
- 5 Min of meer georganiseerd verband
- 6 Natuurlijk persoon

10

Activiteit ①

- Meer dan participatie, inschrijving, lidmaatschap... (deelnemen/deelhebben)
- Werkelijke activiteit (iets doen)
- Vrijwilligerswerk ≠ vrijwillige inzet
- Geld doneren, bloed geven... is geen vrijwilligerswerk.
- Externe gerichtheid: andere mensen of de samenleving ten goede komen

11

Onverplicht karakter ②

- Vrijwillig
- Niet-juridisch afdwingbaar
- Schoolopleiding, stage, PWA-werk, alternatieve sanctie, activiteit van een vzw is geen vrijwilligerswerk

12

Voor anderen of de samenleving ③

- Doel: belangen van anderen, samenleving
- Mantelzorg ≠ vrijwilligerswerk
- Activiteit mag niet gericht zijn op persoonlijke winst/voordelen

13

Onbezoldigd ④

- Geen loon
- Eventueel een onkostenvergoeding
- Eventueel een geschenk of vrijgevigheid
- Aandachtspunt!

14

Min of meer georganiseerd verband ⑤

- Formele of informele structuur
  - Feitelijke vereniging
  - Juridische entiteit
  - Tijdelijk initiatief
  - Publieke organisatie
- Zonder winstoogmerk!
- Voorwaarde: vorm van vereniging om onbezoldigd en onverplicht een activiteit te verrichten (wet: brede interpretatie)

15

---

⑥

Natuurlijk persoon

- Enkel een natuurlijk persoon kan vrijwilligerswerk doen.
- Géén feitelijke vereniging als geheel, geen rechtspersoon
Niet-natuurlijke personen doen een (niet-)winstgevende activiteit waartoe ze zich statutair verbonden hebben.

16

Maak altijd het onderscheid

Vrijwilligerswerk

Beroepsarbeid / bijklussen / verenigingswerk

Vrijwillige inzet

Deelnemer

Ook belangrijk voor verzekeringen

17

Vrijwilliger ≠ deelnemer

18

DEEL 2
DE INFORMATIEPLICHT

19

De informatieplicht

• **Elke vrijwilliger moet deze info krijgen**

- Sociale doelstelling van de organisatie
- Juridisch statuut van de organisatie
  - **Feitelijke vereniging**, een contactpersoon vermelden
- Informatie over de verzekering Burgerlijke aansprakelijkheid (BA)
  - Minstens maatschappij en polisnummer
  - **Feitelijke vereniging**, geen immuniteit, gemeen recht van toepassing
- Informatie over andere verzekeringen
- Informatie over kostenvergoeding
- Informatie over de discretieplicht/geheimhoudingsplicht en organisatiespecifieke afspraken

20

De informatieplicht (2)

- Moet niet schriftelijk
- Vorm: vrij te kiezen (papier, mail, website, affiche)
- Bewijslast bij de organisatie

DEPARTEMENT
WELZIJN,
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

- **Wel schriftelijk**: organisatiesector Welzijn, Gezondheid en Gezin.

21

DEPARTEMENT
WELZIJN
VOLKSGEZONDHEID &
GEZIN

De informatieplicht (3)

- **Decreet betreffende het georganiseerde vrijwilligerswerk in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en gezin**
  - Passend onthaal, passende vorming en ondersteuning
  - Ondertekende schriftelijke afsprakennota:
    - Items uit informatieplicht federale wet
      - Aard, duur en frequentie van het vrijwilligerswerk
      - Plaats van de vrijwilliger en het vrijwilligerswerk binnen de organisatie
      - Contactpersoon
      - Overzicht van te volgen vormingsactiviteiten
  - Verplichte verzekering voor lichamelijke en materiële schade

22

Beroepsgeheim

- Vrijwilligers hebben discretieplicht
  - Geen gegevens aan andere doorgeven
  - Uitgezonderd wie recht heeft op de hoogte te zijn (kwaliteit dienstverlening, effectiviteit hulpverlening, werking organisatie...)
  - Steeds afwegen: doorgeven / niet doorgeven
- Informatie over doelgroep, cliënt, organisatie...
- toevertrouwd/vastgesteld
- 'Hulpvrager' moet niet expliciet verwijzen naar beroepsgeheim.

23

DEEL 3

WIE MAG (NIET) VRIJWILLIGEN

24

Wie moet toestemming vragen?

IEDEREEN MAG VRIJWILLIGERSWERK DOEN!

Vrijwilliger	Formaliteiten/toestemming?
Werknemers	Nee
Amtenaren	Toestemming overste, directie
Onderwijspersoneel (ook met TBS-status)	Nee
Werklozen met uitkering	Meldingsplicht R.V.A.
Stelsel werkloosheid met bedrijfstoeslag (brugpensioen)	Meldingsplicht R.V.A.
Mensen in loopbaanonderbreking	Meldingsplicht R.V.A.
Deeltijds werklozen	Meldingsplicht R.V.A.
Mensen tijdens inschakelingstijd (wachttijd)	Nee
Mensen tijdens inschakelingstijd met uitkering	Meldingsplicht R.V.A.
Arbeidsongeschikt met uitkering via ziekenfonds	Toelating adviserend geneesheer
Mensen met beroepsziekte / na arbeidsongeval	Nee
Mensen met een leefloon	Verwittigen sociaal assistent(e)
Vreemdelingen van buiten de E.U	Wettig verblijf of materiële opvang
Gepensioneerden	Nee
Jongeren	Nee
Kinderen	Nee, maar niet op systematische wijze inschakelen
Zelfstandigen	Nee

25

DEEL 4

AANSPRAKELIJKHEID VAN VRIJWILLIGERS
VERZEKERINGEN

26

Aansprakelijkheid: algemeen

"Potje breek, potje betaal"

Centrale begrippen

- Fout
- Schade
- Oorzakelijk verband

27

28

Aansprakelijkheid vrijwilligers

VRIJWILLIGERS HEBBen IMMUNITeit

= vrijwilliger is nooit aansprakelijk

29

Aansprakelijkheid vrijwilligers: immuniteit

IMMUNITeit Wettelijke regeling	GEEN IMMUNITeit Regels gemeen recht
Organisaties met private rechtspersoonlijkheid	
Organisaties met publieke rechtspersoonlijkheid	
Feitelijke verenigingen met minstens 1 personeelslid	Feitelijke verenigingen zonder personeelsleden
Feitelijke verenigingen die beschouwd kunnen worden als (onder)afdeling van een rechtspersoon.	Feitelijke verenigingen die niet beschouwd kunnen worden als (onder)afdeling van een rechtspersoon.
Feitelijke verenigingen die beschouwd kunnen worden als (onder)afdeling van een feitelijke vereniging met minstens 1 personeelslid.	Feitelijke verenigingen die niet beschouwd kunnen worden als (onder)afdeling van een feitelijke vereniging met minstens 1 personeelslid.

[*] uitgecoördind bij herhaalde lichte fout, grove fout, opzet/bedrog

30

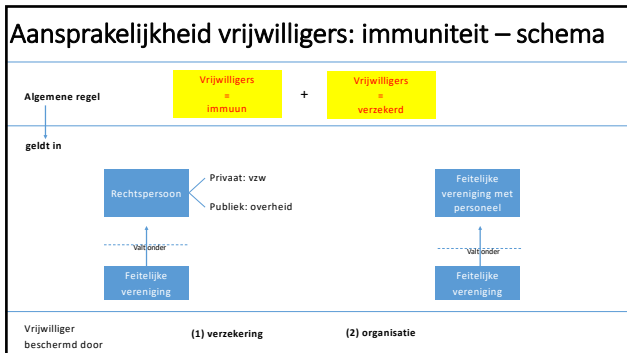

31

Verzekeringen

- Wettelijk verplicht
- Uiteenlopende dekkingen
- Informeer je grondig!

BA voor vrijwilligers
 Rechtsbijstand
 Lichamelijke ongevallen
 BA van de organisatie
 Bestuursdersaansprakelijkheid
 Autoverzekering/aanvullende omnium

32

Verzekeringen (2)

MEESTAL VERPLICHT
 BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEID

NIET (OVERAL) VERPLICHT
 LICHAMELIJKE ONGEVALLEN
 SCHADE AAN GOEDEREN
 BEROEPSZIEKTEN

NIET VERPLICHT
 AANVULLENDE OMNIUM
 BESTUURDERSVERZEKERING

33

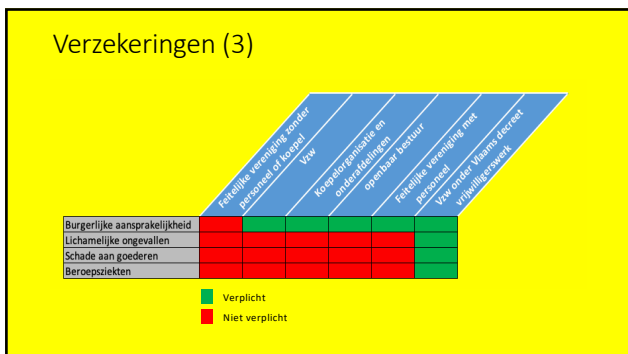

34

Verzekeringen (4)

- Aandachtspunten
  - Zorg dat je exact weet wat je nodig hebt en welke risico's de kop opsteken
  - Welke activiteiten komen vaak voor, welke minder vaak?
  - Check de omschrijving van de verzekerden: **vrijwilligers!**
  - Vergelijk **verschillende aanbiedingen/dekkingen**
  - Vergelijk niet enkel prijzen, vergelijk de inhoud van polissen
  - Werk de polis met **'manuren'** of met **namenlijsten?**
  - Vraag verduidelijking/voorbeelden als je iets niet begrijpt
  - Leg zoveel mogelijk schriftelijk vast
  - Check** jaarlijks of tweejaarlijks of de polis nog aansluit bij je werking.

35

Verzekeringen (5)

Stappenplan

Stap	Wat
Bespreek in bestuur	<ul style="list-style-type: none"> Hoe ver ga je? Enkel BA of ook lichamelijke ongevallen en rechtsbijstand? Bedenk eventueel een regeling voor de financiering (activiteiten, lidgeld...) Bedenk hoe je zal handelen als de vrijwilliger schade lijdt als er geen tussenkomst van de verzekering is (bv. eigen laptop kapot).
Inventariseer je noden	<ul style="list-style-type: none"> Hoeveel vrijwilligers heb je? Wat doen de vrijwilligers regelmatig en wat doen ze af en toe eens? Zet alle activiteiten op een rij + laat ze opnemen in de polis Probeer risico's in te schatten, zodat je verzekeren kan meedenken over de waarborgen.
Vraag offertes op en vergelijk	<ul style="list-style-type: none"> Kijk niet alleen naar de prijs Kijk na of alle gevraagde activiteiten effectief gedekt zijn. Kijk na of de verzekering ook geldig is op weg naar en van de activiteit. Durf vragen stellen aan je verzekeraar!
Tot slot	<ul style="list-style-type: none"> Informeel je vrijwilligers over de verzekering(svoorwaarden). Werk een procedure uit voor de melding van schadegevallen. Check de polis geregeld opnieuw om na te gaan of alles nog aansluit bij de werkelijkheid.

36

37

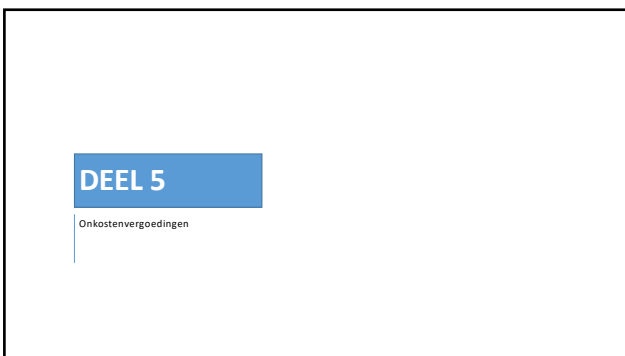

38

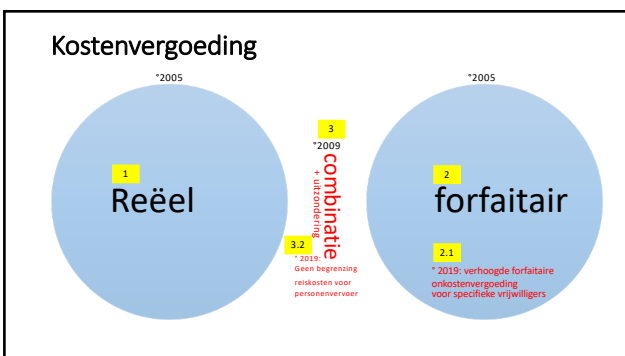

39

	Systeem	Grensbetragen	Toelichting
1	Reële kosten	Onbegrensd mits redelijk	Bewijsstukken voorleggen voor elke onkost.
2	Forfaitaire kosten	€ 34,71/dag € 1388,40 / jaar	Een vrijwilliger mag op niet boven hetn dag- en jaarmaximum gaan.
2.1	Verhoogde forfaitaire kosten	€ 34,71/dag € 2549,90 / jaar	Hoger jaarmaximum voor sportssector, nacht- en dagoppas bij hulpbehoevende personen, niet-dringend liggend ziekenvervoer.
3	Forfaitaire kosten + reiskosten	€ 34,71/dag € 1388,40 / jaar + max. 2000km	Bovenop systeem 2 maximaal 2000km reiskosten. (€ 0,3653/km - € 0,24/km - ticketprijs openbaar vervoer)
3.2	Forfaitaire kosten + onbeperkte reiskosten	€ 34,71/dag € 1388,40 / jaar + reiskosten	Geen beperking tot 2000 km reiskosten bij vervoer van personen.

40

Kostenvergoeding

[= onbegrensd]
[= onkostennota + bewijsstukken]

- SYSTEMEEM 1: Werkelijke/reële kostenvergoeding**
  - Bewijsstukken: vervoerskosten, verblijfskosten, communicatiekosten, opleidingen, cursussen, kantoor...
  - Opletten met bewijskracht van kosten!
  - Reiskosten:
    - Wagen, moto...: € 0,3653/km (jaarlijkse indexering op 1 juli)
    - Fiets: € 0,24/km (jaarlijkse indexering op 1 juli)
  - Niet belastbaar.

41

Kostenvergoeding

[= begrensd]
[= onkostennota]

- SYSTEMEEM 2: Forfaitaire kosten**
  - Voorheen: omzendbrief 05.03.1999
  - Opgenomen in wet 19.05.2005
  - Kan reële kosten overschrijden

2019	2020	2021	Jaarlijks geïndexeerd! (=jaarlijks) Nominatieve lijst bijhouden!
max. € 34,71 / dag max. € 1388,40 / jaar	max. € 34,71 / dag max. € 1388,40 / jaar	max. € ? / dag max. € ? / jaar	

42

Kostenvergoeding

- SYSTEEM 2.1: Verhoogde forfaitaire kosten voor specifieke vrijwilligersgroepen**
  - 14 september 2018 – KB 20.12.2018
  - Vanaf 1 januari 2019
  - Jaargrens € 2.549,90
  - Enkel voor:
    - nacht- en dagoppas bij hulpbehoevende personen
    - niet-dringend liggend ziekenvervoer
    - sporttrainer, sportlesgever, sportcoach, jeugdsportcoördinator, sportscheidsrechter, jurylid, steward, terreinverzorger-materiaalmeester, seingever bij sportwedstrijden

Hoe strikt?

- Niet** voor wie een uitkering ontvangt (vervangingsinkomen, RVA, OCMW...)

43

Kostenvergoeding

- SYSTEEM 3: Combinatie forfaitaire + reële onkostenvergoeding**

wagen:
Jaarlijks forfait: € 1388,40
Reiskosten: max. 2000 km x € 0,3653/km (max. € 730,60)

fiets:
Jaarlijks forfait: € 1388,40
Reiskosten: max. 2000 km x € 0,24 euro/kilometer (max. € 480,00)

openbaar vervoer:
Jaarlijks forfait: € 1388,40
Reiskosten: tickets tot max. 2000 km x € 0,3653/km (max. € 730,60)

[= begrensd x 2]
[= onkostennota]

44

Kostenvergoeding

- SYSTEEM 3.1: Combinatie forfaitaire onkostenvergoeding + onbeperkte reële onkostenvergoeding bij 'vervoer van personen'**

wagen:
Jaarlijks forfait: € 1388,40
Reiskosten: € 0,3653/km (onbeperkt bij personenvervoer)

fiets:
Jaarlijks forfait: € 1388,40
Reiskosten: € 0,24/km (onbeperkt bij personenvervoer)

openbaar vervoer:
Jaarlijks forfait: € 1388,40
Reiskosten: onbeperkt bij personenvervoer

[= onkostennota]

45

Extra

Vrijtjidswerk

46

Vrijtjidswerk: bijkluswet

Agorale arbeid

Prestaties van beroepskrachten

Semi-agorale arbeid

Prestaties van semi-agorale krachten

Extra-agorale arbeid

Prestaties van vrijwilligers

werkers in de sector

Voorbeelden

- Lesgevers, workshopgevers, regisseurs in de amateurkunsten, stempedagoog in koor, skate-initiatie in jeugdhuis, begeleider brainstormsessie stedelijke seniorenraad...
- Sporttrainers

47

Vrijtjidswerk: bijkluswet

• Juli 2018 – Zomerakkoord – Minister Maggie De Block – verenigingswerk

Maximum € 6.340 euro per jaar

Maximum € 528,33/maand
Spott: € 1.056,66/maand

Toegang: 4/5e job, gepensionieerd, werkloos met activeringstraject

Beperkte administratie (overeenkomst, voorwaarden, app)

Geen belastingen

€ 6.340 bruto = € 6.340 netto

48
